

13. Платон. Сочинения.: В 3 т.– Т. 3; ч. 1.– М.: Мысль, 1971.– 219 с.
14. Прокопович Ф. Поэтика // Прокопович Ф. Соч. / Под ред. Ёршина.– М.; Л.: Изд-во АН СССР, 1961.– 500 с.
15. Старовойт І. М. Український постмодернізм у критичному та художньому дискурсах кінця ХХ ст.: Дис. ... канд. філол. наук.– Л., 2001.– 177 с.
16. Фёдоров А. Медиаобразование, теория и методика.– Р. н/Д: Изд-во ООО „ЦВВР”, 2001.– 708 с.
17. Хвильовий М. Г. Твори: У 2 т.– К.: Дніпро, 1990.– Т. 2.– 925 с.
18. Шкляр В. Нестерпна легкість жанру для наших письменників виявилась найтяжчою // <http://www.zn.kiev.ua/il/csow/440/38379/>

УДК: 81'255,4:821.161.2

Олександр Кучеренко

П. О. КУЛІШ – ПЕРЕКЛАДАЧ ТВОРІВ СВІТОВОГО ПИСЬМЕНСТВА

У статті розповідається про літературну, просвітницьку й перекладацьку діяльність визначного українського письменника, історика та громадського діяча П. О. Куліша, який увійшов в історію світової літератури українськими перекладами творів зарубіжної класики. Разом з українськими культурними діячами І. Пулюєм та І. Нечуєм-Левицьким Куліш здійснив український переклад Святого Письма, який став визначною подією в літературному житті України.

Ключові слова: Україна, переклад, література, Біблія, історія, культура, мова, твори, поезія, збірка, письменник, народ, роман, повість, творчість, автор, балади, оригінал.

Kucherenko O. O. P. O. Kulish – a translator of the world writers. It is about the literary, enlightenment and translator activity of an outstanding Ukrainian writer, historian and public figure P.O.Kulish, who entered the history of the world literature with his Ukrainian translations of the other foreign classical works. Together with the other cultural workers such as I.Pulyui and I.Nechuy-Levitsky Kulish made the Ukrainian translation of the Holy Scripture, which became an outstanding event in the literary life of Ukraine.

Key words: Ukraine, translation, literature, the Holy Bible, history, culture, language, works, poetry, collection, writer, people, novel, narrative, creative works, author, ballads, original.

Велелюдною була Ганнина Пустинь 27 липня (за ст. ст.) 1910 р. Укотре звідусіль прибули сюди, у Мотронівку, численні прихильники Панька Куліша, щоби вшанувати світлу пам'ять небіжчика, який до останнього дня працював тут над українським перекладом Біблії. На урочистій панахиді, яку відправляли двоє священників, виступив відомий письменник М. К. Вороний. Близько 200 присутніх на урочистостях чули щире слово митця про покійного Куліша і світле майбуття України. Після цих слів борзенський повітовий справник Ладиновський різко обірвав виступ промовця й перервав панахиду. Доповідаючи про інцидент із Вороним начальнику Чернігівського губернського жандармського управління М. П. Рудову, Ладиновський надав йому інформацію про П. О. Куліша: „Пантелеймон Кулиш по политическим направлениям своим был украинофил, писал на украинском языке и исключительно за Малороссию. Сочинения Кулиша были прогрессивного направления, за что по повелению императора Николая I лишён он был права писать и сослан в г. Тулу. Живя в Туле, Кулиш и там писал, но под псевдонимом. 6 сентября 1850 года вследствие усиленного ходатайства влиятельных людей во главе с сенатором Кочубеем, Кулиш помилован.

Так как выпуск литературных трудов Кулиша встречал некоторые препятствия, Кулиш покинул Россию и выбыл за границу. Живя в Галиции, там писал и даже имел перейти в австрийское подданство. В Галиции задумал издавать газету в духе примирения поляков с украинцами, поляки обещали дать материальную поддержку изданию, но обманули, после чего Кулиш оставил Галицию, поселился в имении жены своей – х. Мотреновке, жил в нём с 1882 года.

За период своей жизни Кулиш написал разных произведений до 400. Вся библиотека Кулиша с рукописями, за смертью его, женою его, Александрой Михайловной подарена музею Тарновского и хранится в городе Чернигове” [10, 26–27].

Непростим був життєвий і творчий шлях П. О. Куліша до вершин світового письменства.

Вихований в українському козацькому середовищі, де з діда-прадіда шанувалися народні звичаї та обряди, від матері Катерини Гладкої успадкував він невичерпну любов до живого українського слова і зберігав її до останньої миті свого земного життя.

Не володіючи жодною іншою мовою, крім рідної української, вступив він у Новгород-Сіверське повітове училище (1831) і спершу вчився там „дуже тупо”, бо не розумів великоруської книжної мови” [4, 219]. Тільки за гарне письмо перевели його з підготовчого класу в перший. Багато зусиль довелося докласти юному Кулішеві, щоб опанувати національну мову великоросів і стати першим учнем училища, проте справжнє знайомство з творами світового письменства відбулося вже в Новгород-Сіверській гімназії, де навчався юнак протягом 1833–1836 рр. Заприятнившись зі своїм однокласником Сердюковим, двома роками старшим за нього, ходив Куліш до нього як до учителя і наставника, бо вважав його розумнішим за усіх гімназійних учителів. „Не мала міри прихильність його до Сердюкова, споглядав він на нього як на сонце, і „багацько високого і чесного впоїв у себе від його”, – зазначив письменник в автобіографічному творі „Жизнь Кулиша” [4, 220]. Жадібно прислухався Куліш до поезій Пушкіна й Жуковського, уважно читав українські повісті Гоголя та ліричні твори німецьких представників епохи Просвітництва Гете й Шіллера, старанно переписуючи їх у свій зшиток, оскільки рідкісними були ці книжки в місцевих книгарнях. Через матеріальні нестатки в сім’ї мусив Куліш піти з гімназії після 5-го класу та шукати кондиції у багатих панів, щоб заробити грошей і вступити в Київський університет св. Володимира, заснований 1834 р.

Восени 1839 р. П. Куліш став студентом-слухачем історико-філологічного факультету, а роком пізніше зарахували його повноправним студентом на юридичний. Під благодотворним впливом молодого професора російської словесності М. Максимовича відбувся Куліш як письменник і фольклорист, відмінний знавець законів мистецтва, історії та великоруської мови. У дусі російськомовних українських повістей М. В. Гоголя Куліш скомпонував дві легенди про воронезьких козаків “О том, от чего в местечке Воронежже высох Пешевцов став” і “О том, что случилось с казаком Бурдюгом на Зелёной неделе” і надрукував їх в альманасі М. Максимовича „Киевлянин” (1840, кн. 1). Після відрахування молодого письменника зі складу студентів Київського університету через відсутність паперів про дворянське походження, завдяки клопотанням професора М. Максимовича та протекції помічника попечителя Київського учбового округу М. В. Юзефовича, Кулішу було надано місце

вчителя російської мови Луцького повітового дворянського училища на Волині.

Можливо, тут, у старовинному західноукраїнському м. Луцьку, приєднаному до Росії після остаточного повалення Польщі (1795), відкрив для себе Куліш іншу Європу, якої не бачив на рідній Чернігівщині. Чимало книг європейських митців, конфіскованих у польських магнатів, побачив він на полицях училищної бібліотеки, якою завідував одноземець і старший приятель Куліша І. П. Хильчевський. Книги були надруковані переважно французькою і польською мовами. „По свидетельству Хильчевского, Кулиш приехал в Луцк с весьма жалким познаниями во французском языке, но по истечении трёх-четырёх месяцев он стал свободно читать Вальтера Скотта и в подражание его роману „Карл Смелый” тогда же начал писать свой собственный исторический роман „Михайло Чарнышенко”, – писав перший біограф Куліша М. К. Чалий [8, 8]. Так розпочалося знайомство молодого письменника з європейськими мовами. „Згодом, – зазначив український дослідник життя і творчості П. О. Куліша Дмитро Дорошенко, – вивчив Куліш мови: англійську, німецьку, італійську, майже всі слов'янські, та ще й латинську і єврейську (старожидівську); остання була потрібна йому „для праці над перекладом Святого Письма”. У Луцьку вперше познайомився з польським товариством” [2, 15–16].

Натхнений знайденим у Луцьку давнім списком „Літопису Самовидця”, плідно працював письменник над новими історичними творами, серед яких вирізнялася велика поема під назвою „Україна”, яка повинна була, за автором, дорівнювати гомерівській „Іліаді”. Високо оцінюючи цей твір Куліша, український поет Богдан Лепкий писав: „В першій частині цеї великої, на зразок Гомера зложеної поеми, мала бути наша історія від початку України до батька Хмельницького, у другій «все те, як воював він ляхів із своїми лицарями», у третій те, «які смути й руїни були по Вкраїні, як умер козацький батько, а в четвертій «Палій і Мазепа зо Шведами»”. Поема побачила світ у 1843 р., а через деякий час Куліш різко змінив своє ставлення до козаччини і, відповідно, до задуманої великої праці. У зв'язку з цим Лепкий зазначив: „У своїх спогадах про Костомарова каже він, що в сорокових літах був тільки «автором куріозної поеми, зложеної з кобзарських автентичних і апокріфічних

дум, зв'язаних з собою «стихами собственного іздѣлія», себто першої частини поеми «Україна»» [5, 3–6].

Наприкінці 40-х років задумав Куліш перекласти українською мовою Гомерову „Одіссею”, але з невідомих причин задум цей не здійснився. Лише з кінця 50 – початку 60-х рр. увійшов він в історію української літератури талановитим перекладачем і переспівувачем чужоземних поезій. 1862 р. у Санкт-Петербурзі вийшла перша збірка поетичних творів під назвою „Досвітки”. Її склали в основному твори, що друкувалися протягом 1861–1862 рр. у журналі „Основа”. Друге видання збірки здійснено 1876 р. У передмові до збірки, яка мала назву „Заздалегідне словце до другого типу”, Куліш звернувся до читачів: „На передрук моїх співів, з ласкавої прихильності до мене шановного їх видавця дивлюся я вже яко на пам'ятку давняшнього нашого зрозуміння старовини української.

Що більш довідуватимемось про неї з аутентичних джерел, то все виразніш стоятиме вона перед очима нашого духа поруч із тим життєм, яким жили інші товариства і нації, тільки ж би давняшнє наше зрозуміння, яке б воно не було собі, не втерєє через те ваги своєї” [3, 600].

Крім українських поезій, до збірки увійшли переклади балад польського поета Адама Міцкевича „Русалка”, „Химери”, підписаної псевдонімом „Ломус” і присвяченої Олександрі Михайлівні Куліш (Білозерській), „Чумацькі діти”, а також поеми „Топір-гора” Олізаровського – маловідомого польського поета української школи. Майже всі вони значною мірою українізовані, тобто є, по суті, переспівами. Для прикладу, балада „Чумацькі діти” є перекладом-переробкою балади Міцкевича „Повернення батька”. Порівнюючи оригінал із Кулішевим переспівом, дослідниця творчості П. О. Куліша Ольга Охріменко зазначає: „Свій переспів Куліш доповнив типово українськими описами, головним чином побутового характеру. Так, купця, що повертається додому, Куліш замінив чумаком, якого зустрічають діти на могилі (характерний мотив української народнопісенної творчості), та й сама форма переспіву набула у нього пісенності” [9, 151].

Велике враження на Куліша справила поема італійського митця епохи Відродження Данте Аліг'єрі (1265–1321) „Пекло”, у якій останній розповідав читачам про своє перебування у потойбічному

світі. Захоплюючись поезією великого італійця, Куліш у вірші „До Данта” писав:

*Хто не знає, Данте, твого горювання,
Той і твого пекла страшного не визнає.
З твого серця вийшли ті оповідання...
Нехай усі люде тії болі чують,
Нехай усі землі, всі язики знають,
Як великі душі за весь мир горюють [3, 57].*

Неодноразово звертався Куліш до творчості іншого велетня духу епохи Відродження, англійського поета та драматурга Вільяма Шекспіра, якого порівнював із легендарним давньогрецьким співцем, автором „Іліади” й „Одіссеї” Гомером. Протестуючи проти дикої козацької волі, що „кров’ю тішилась, хвалилась пожарами, туманила людей брехливими вістями”, автор поезії „До Шекспіра” благав найбільшого культурника Англії врятувати український народ від варварства козаччини й гайдамаччини.

*Шекспіре, батьку наш, усім народам рідний!
Чи чуєш, як зове тебе народ незгідний,
Приблуда степовий, наслідник розбишацький,
Що й досі чествує свій путь і дух козацький?
Світло творчества, Гомере новосвіту!
Прийми нас під свою опіку знакомиту:
Дай у твоїм храму нам варварства позбутись,
На кращі почуття і задуми здобутись... [3, 187].
(Збірка „Хуторна поезія”, 1882 р.)*

Того ж року у Львові з’явилися Кулішеві переклади драматичних творів Шекспіра у книзі „Шекспірові твори”. Із мови британської українською поперекладав Куліш. До неї ввійшли „Отелло”, „Троїл та Крессіда” і „Комедія помилок”. У 1889–1902 рр. з’явилося ще кілька видань Кулішевих перекладів п’єс Шекспіра з передмовою Івана Франка: „Гамлет, принц данський” (1899), „Приборкання гоструха”, „Макбет”, „Коріолан” (1900), „Юлій Цезар”, „Ромео та Джульєтта”, „Багато галасу знічев’я”, „Антоній і Клеопатра” (1901), „Міра за міру”, „Король Лір” (1902). Високо оцінюючи переклади Куліша драматургії Шекспіра, Іван Франко тоді написав: „Він узявся перекладати Шекспіра не для проби, а певний свого пановання над рідною мовою... і дав нам

переклад, з яким можемо без сорому показатися в концерті перекладів великого британця. Держачися оригіналу далеко докладніше, ніж його попередники, Куліш уміє при тім надати своєму перекладові свій індивідуальний колорит, щось таке, що дозволяє відразу пізнати в нім працю Куліша, а не жодного іншого українського поета” [9, 152].

1897 р. в Женеві вийшла збірка переспівів чужоземних співів П. О. Куліша „Позичена кобза” з присвятою колишньому ректорові Санкт-Петербурзького університету, редактору часопису „Современник”, другу О. С. Пушкіна П. О. Плетньову (1792–1866), який відіграв велику роль у житті й долі письменника. Збірка закінчувалась авторською приміткою: „Кінець першому виступцеві з „Позиченою кобзою”. Другий випуск за своїм змістом і значенням мав бути значно більшим і вагомим від першого, проте Куліш устиг закінчити лише перший, куди ввійшли переспіви творів визначних англійських та німецьких поетів ХІХ ст.: Байрона, Гете, Шіллера. У передмові до збірки Куліш написав: „Позичену кобзу присвячую подячно не кому-небудь із проміж моїх земляків староруських, ні! Б’ю з нею чолом перед новорусом Плетньовим Петром, перед його тихосмирною в своїй величі тінню – тінню такою в своїй смирності природоповажною, що великий зіпроміж великих і невмирущих Пушкін не раз мовляв йому ревню від серця: „Коли б мені дано було народитись удруге, дак усе моє, яке воно ні є в мене, занедбав би, щоб вирости мені Плетньовим, а не Пушкіним, таким Плетньовим, яким я його знаю” [3, 256].

До другої частини цієї збірки Куліш планував уключити переклади в переспіви великоруських поетів: Пушкіна, Толстого, Кольцова, Нікітіна, Мінаєва й Некрасова, під назвою „Переспіви з великоруських співів”.

Із глибокою шаною й повагою ставився Куліш до творчості Пушкіна. Під впливом пушкінського роману у віршах „Евгеній Онегин” написав Куліш власну поему „Евгеній Онегин нашого времени”, у якій уславив свою кохану жінку та її матір, а під час заслання у Тулі, працюючи над іноземними мовами, наслідував Пушкіна історичною „Повестью о Борисе Годунове и Димитрии Самозванце” та романом „Алексей Однорог” про вторгнення Лжедмитрія I на Сіверську Україну 1604 р.

Особливо імпонувала Кулішеві оспівана Пушкіним історична постать Петра Великого, який рішуче перетворював селянську патріархальну Русь на могутню європейську державу.

*Самодержавною рукою
Он смело сеял просвещенье,
Не презирал страны родной:
Он знал её предназначенье.
То академик, то герой,
То мореплаватель, то плотник
Он всеобъемлющей душой
На троне вечный был работник [6, 386–387].*

Невтомний трудівник на ниві просвітництва й культури П. О. Куліш, захоплюючись державницьким мисленням і подвижництвом Петра I, сподівався вилучити з царських реформ те раціональне зерно, з якого би проросла майбутня державність поневоленої чужинцями України [3, 15]. За Миколою Хвильовим, він уособлював червону прогресивну Європу й був найбільшим українським інтелігентом західноєвропейського типу. „Що ж до того ідеального революціонера-громадянина, то більшого за Панька Куліша не знайти. Здається, тільки він один маячить світлою плямою з темного українського минулого. Тільки його можна вважати за справжнього європейця, за ту людину, яка наблизилась до типу західного інтелігента. І ми зовсім не розуміємо, чому тов. Дорошкевич уважає його за представника „чорної Європи”, на наш погляд, це саме й є Європа червона. Бо ж під „червоним” ми розуміємо не що інше, як символ боротьби.

...Як у свій час національні війни були революційним, червоним явищем в історії людськості, так і Куліш для нашої країни був прогресивною, червоною Європою” [7, 678].

У 60-х рр., незважаючи на всі перешкоди, Куліш успішно працював над перекладом Св. Письма українською мовою і твердив про потребу народного молитовника. Здійснюючи переклад Св. Письма, Куліш заявив: „Незабаром увесь християнський світ довідається, що є на світі нова сім’я християнська, п’ятнадцятимільйонна сім’я, що не розтеклась вона ні в людському, ні в московському елементі, заховала свою пам’ять про свою знану в давній Європі славу, заховала свій світогляд серед напливу двох цивілізацій, не забула тої мови, що дала

гасло для боротьби з вельможним Лядським панством, і, озвалась потужним гаслом на всю Слов'янщину” [11, XXVI].

1880 р. надруковано Новий Завіт, а згодом і ціла українська Біблія вийшла коштом Британського біблійного товариства. Тим була сповнена давня мрія прихильників української культури й подвигнення народу, – зазначив у своїй праці „З історії релігійної думки на Україні” відомий український історик М. С. Грушевський [1, 151].

Чималу роль у досягненні великої мети Куліша відігравали співавтори перекладу Святого Письма український учений-фізик І. Пулюй та письменник І. Нечуй-Левицький. Пулюй не тільки довів до кінця все те, що задумав Куліш, а й захистив його від необгрунтованої критики з боку Івана Франка, який у 1898 р. глузував із Кулішевих слів, „що переклад Святого Письма найважливіша справа, важливіша від усього іншого і що тільки маючи Святе Письмо, українці можуть думати про якісь інші видавництва”. Коли ж 1903 р. вийшла ціла книга Старого й Нового Завіту, Франко виступив з новою критикою перекладу Куліша, доводячи, що переклад не науковий і не популярний, оскільки „Куліш не знав гебрійської мови, а через те не розумів первовзору, що „не умів зробити свій переклад взірцем української мови...” Писав Франко і про те, що „Куліш не знав також порядно ані грецької, ані латинської мови, ані німецької, ані французької, тому й видно з перекладу, що «чоловік сам не знав гаразд, що пише»”.

Різно відповів Пулюй на закиди Франка щодо перекладів Куліша, бо „Куліш вчився гебрійської мови”, бо знав також європейські мови, а сам Франко в передмові до „Гамлета” називав Куліша не тільки „перворідною зіркою в нашому письменстві й великим знавцем нашої народної мови, але й добрим знавцем язиків та літератур європейських народів”. Знав Куліш гарно російську, англійську, польську й церковну мову, а коли не присвоїв собі грецької мови, то знав її Пулюй, що спільно з ним працював [11, LXXVII].

Із приводу суперечки Івана Франка з І. Пулюєм український мовознавець Кирило Студинський зазначив: „...Нема сумніву, що Куліш, Пулюй і Нечуй-Левицький ставилися до перекладу дуже серйозно. Он, Барвінський зазначає, що Куліш роздобув найкращі переклади і коментарі в різних мовах (між іншим і славну Оксфордську Біблію), вивчив єврейську мову, щоби прямо з єврейського

первовзору перекладати Старий Завіт, але головно придержувався англійського перекладу, як найближчого до єврейського тексту. Це останнє перевірила комісія, що займалася остаточним зредагуванням перекладу Святого Письма Нового Завіта”, зладженого д-ром Ярославом Левицьким (Жовква, 1921). Членом цієї комісії був поміж іншими також Ол. Барвінський [11, LXXIX].

До кінця життя був Куліш, за словами М. Грушевського, проповідником єднання України зі Вселюдством на ґрунті культури. Світова культура була для нього найвищим добром, провідною ідеєю й мірою вартостей своїх і чужих явищ українського життя в минулому й сучасному та всяких міжнаціональних відносин. Уважаючи Біблію, Гомера й Шекспіра фундаментальними каменями сего вселенського храму, він присвятив велику частину свого життя на те, щоби присвоїти їх українському культурному життю [1, 151].

Висновки. Узагальнюючи низку теоретичних досліджень перекладацької діяльності П. О. Куліша, слід зазначити, що він першим в українській літературі здійснив рідною мовою переклад Святого Письма та зробив чимало талановитих перекладів і переспівів кращих поетичних надбань світової літератури.

Практичне значення статті в тому, що її можна використовувати, створюючи нові посібники з української та зарубіжної літератури, а також методичні розробки з вищезазначених дисциплін, які допомогли б учителям-предметникам сприяти поглибленню знань учнів про українські переклади творів світового письменства, здійснені П. О. Кулішем у другій половині XIX ст., успішному вирішенню завдань національної освіти й виховання, визначених Державною програмою „Освіта” („Україна XXI століття”).

Література

1. Грушевський М. З історії релігійної думки на Україні.– К.: Освіта, 1992.
2. Дорошенко Д. Пантелеймон Куліш. Життя Куліша і його літературно-громадська праця.– К.; Ляйпціг: Укр. накладня, 1918.
3. Куліш П. Твори: У 2 т.– Т. I. Поетичні твори // Підг. тексти, упоряд. і склав приміт. М. Гончарук; Авт. передм. М. Жулинського.– К.: Дніпро, 1989.
4. Куліш П. Чорна рада. Хроніка 1663 року. Оповідання // Підг. тексти, упоряд. і склав приміт. С.Нахлік; Авт. передм. С. Нахлік.– Х.: Євроекспрес, 2000.
5. Лепкий Б. Пантелеймон Куліш / Твори: У 6 т.– Т. 3. Україна // Зі вступом, поясненнями й рисунками Богдана Лепкого.– Берлін: Вид-во „Укр. сл. в Берліні”, 1923.

6. Пушкин А. Сочинения: В 3 т.– Т. 1. Стихотворения; Сказки; Руслан и Людмила. Поэма.– М.: Худож. лит., 1985.
7. Микола Хвильовий. Новели, оповідання, „Повість про санаторійну зону”, „Вальдшнепи”. Роман. Поетичні твори. Памфлети // Підг. тексти, упоряд. і склала приміт. В. Агеєва; Ред. тому М. Жулинський.– К.: Наук. думка, 1995.
8. Чалый М. Юные годы Кулиша.– К., 1899.
9. Охріменко О. На орбіті світового письменства // Вітчизна.– 1989.– № 8.– С. 150–152.
10. Шандра В. Документи ЦДІА УРСР у м. Києві про П. О. Куліша // Арх. України.– 1989.– № 5 (217).– С. 20-26.
11. Студинський К. П. О. Куліш. Матеріали і розвідки. Ч. II // Зб. філол. секції наук. т-ва ім. Шевченка. Т. XXII (2) // За ред. К. Студинського.– Л., 1930. Накладом наук. т-ва ім. Шевченка; З друк. наук. т-ва ім. Шевченка.– С. III–IV, LXXV–LXXXIX.

УДК 809.1

Вікторія Приходько

КОЛЬОРОПОЗНАЧЕННЯ В АНГЛОМОВНОМУ ПЕРЕКЛАДІ „ЛІСОВОЇ ПІСНІ” ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Розглядаються проблеми мовної інтерпретації кольору в англomовному перекладі „Лісової пісні” Лесі Українки. Акцентується увага на трудношах перекладу національно-характеристичних кольоропозначень.

Ключові слова: кольоропозначення, інтерпретація, переклад, національна ідентичність, конотація.

Prikhod'ko V. Koleropoznachennya in English-Language Translation of Forest Song of Lesi Ukrainian. The problems of linguistic interpretation of colour in English translation of Lesia Ukrainka's "Forest Song" are examined. Difficulties of the translation of national specific names of colour are analysed.

Key words: name of colour, interpretation, translation, national identity, connotation.

Питання відмінностей кольоропозначень у різних мовах залишається досить актуальним. Про те, що різні мови по-різному „бачать” певні кольори, говорив ще О. Потебня: „Ми можемо порівняти душі різних народів із водомірами, які по-різному розподіляють струмінь сприймань, що протікають крізь них. Візьмімо, наприклад, враження